Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (десети състав)

26 октомври 2016 година*

„Обжалване — Държавни помощи — Производство на алуминий — Предоставена с договор преференциална тарифа за електроенергия — Решение, с което помощта се обявява за съвместима с вътрешния пазар — Прекратяване на договора — Спиране по съдебен ред на последиците от прекратяването на договора — Решение, с което помощта се обявява за неправомерна — Член 108, параграф 3 ДФЕС — Понятия за съществуваща помощ и за нова помощ — Разграничаване“

По дело C-590/14 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 18 декември 2014 г.,

**Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI)**, установено в Атина (Гърция), за което се явяват E. Bourtzalas, адвокат, както и E. Salaka, C. Synodinos, C. Tagaras и A. Oikonomou, dikigoroi,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

**Alouminion tis Ellados VEAE**, предишно Alouminion AE, установено в Маруси (Гърция), за което се явяват G. Dellis, N. Korogiannakis, E. Chrysafis, D. Diakopoulos и N. Keramidas, dikigoroi,

ответник в първоинстанционното производство,

**Европейска комисия**, за която се явяват É. Gippini Fournier и A. Bouchagiar, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство

СЪДЪТ (десети състав),

състоящ се от: A. Borg Barthet, изпълняващ функцията на председател на състава, E. Levits и F. Biltgen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

* Език на производството: гръцки.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

## Решение

1 С жалбата си Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) иска да се отмени решение на Общия съд от 8 октомври 2014 г., Alouminion/Комисия (T-542/11, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2014:859), с което Общият съд отменя Решение 2012/339/ЕС на Комисията от 13 юли 2011 година относно държавна помощ SA.26117 — C 2/2010 (ex NN 62/09), предоставена от Гърция на Alouminion tis Ellados AE (ОВ L 166, 2012 г., стр. 83, наричано по-нататък „спорното решение“).

### Обстоятелства в основата на спора

2 През 1960 г. Alouminion tis Ellados AE (наричано по-нататък „AtE“) — чиито правоприемници по отношение на производството на алуминий в Гърция, съответно от юли 2007 г. и от май 2015 г., са Alouminion AE и Alouminion tis Ellados VEAE (наричани по-нататък „Alouminion“) — сключва договор (наричан по-нататък „договорът“) с публичното електроенергийно предприятие Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), съгласно който му е предоставена преференциална тарифа за снабдяване с електричество.

3 Член 2, параграф 3 от договора от 1960 г. предвижда мълчаливото му продължаване за последователни периоди от пет години, освен ако не бъде прекратен от една от страните с двегодишно предизвестие с препоръчано писмо с обратна разписка.

4 Съгласно споразумението, сключено между AtE и гръцката държава и потвърдено официално със законодателен декрет от 1969 г., срокът на договора от 1960 г. трябвало да изтече на 31 март 2006 г., освен ако не бъде продължен в съответствие с неговите разпоредби.

5 С решение от 23 януари 1992 г. Европейската комисия приема, че предоставената на AtE преференциална тарифа представлява съвместима с вътрешния пазар държавна помощ.

6 През февруари 2004 г. DEI уведомява AtE за намерението си да прекрати договора от 1960 г. и съгласно разпоредбите на договора преустановява да прилага спрямо него преференциалната тарифа, считано от 1 април 2006 г.

7 AtE оспорва прекратяването пред компетентните национални юрисдикции.

8 С определение от 5 януари 2007 г. (наричано по-нататък „първото определение за обезпечителни и привременни мерки“) Monomeles Protodikeio Athinon (Окръжен съд, заседаващ като едноличен съдия, Атина, Гърция) в рамките на обезпечително производство постановява като привременна мярка спирането занапред на последиците от прекратяването. Според посочения съд прекратяването не било в съответствие с условията на договора от 1960 г. и с приложимата национална правна уредба.

9 DEI оспорва първото определение за обезпечителни и привременни мерки пред Polymeles Protodikeio Athinon (Окръжен съд, Атина, Гърция), който също така в рамките на обезпечително производство с определение от 6 март 2008 г. уважава занапред неговото искане за прекратяването на договора от 1960 г. и за спиране на прилагането на преференциалната тарифа.

10 Така в периода от 5 януари 2007 г. до 6 март 2008 г. (наричан по-нататък „разглежданият период“) AtE, а впоследствие и Alouminion продължават да ползват преференциалната тарифа.

11 През юли 2008 г. Комисията е сезирана с оплаквания. С писмо от 27 януари 2010 г. тя уведомява Република Гърция за решението си да започне процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 ДФЕС, и приканва заинтересованите страни да представят становищата си в едномесечен срок от датата на публикуване на решението.

12 Това решение е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* на 16 април 2010 г. (ОВ C 96, 2010 г., стр. 7).

13 В решението Комисията по-специално изразява съмнения относно обстоятелството дали преференциалната тарифа, по която DEI фактурира снабдяването на AtE, а впоследствие на Alouminion през разглеждания период, е на същото равнище като тарифата, прилагана към другите големи индустриални потребители на електричество с високо напрежение, като се има предвид, че преференциалната тарифа е трябвало да спре да се прилага на 31 март 2006 г., но е била продължена с първото определение за обезпечителни и привременни мерки.

14 Република Гърция, Alouminion и DEI изпращат своите становища на Комисията.

15 В спорното решение Комисията приема, че Република Гърция е предоставила неправомерно на AtE и на Alouminion държавна помощ в размер на 17,4 милиона евро посредством прилагане на преференциална тарифа през разглеждания период. Тъй като въпросната помощ била предоставена в нарушение на член 108, параграф 3 ДФЕС и поради това била несъвместима с вътрешния пазар, Комисията разпорежда на Република Гърция да я възстанови от Alouminion.

**Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение**

16 С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 6 октомври 2011 г., Alouminion иска да се отмени спорното решение и да се осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

17 В подкрепа на жалбата си Alouminion посочва десет основания, с които оспорва като главно искане квалификацията на разглежданата мярка като нова помощ, при условията на евентуалност — квалификацията на преференциалната тарифа като държавна помощ и при условията на евентуалност спрямо предходното искане — задължението за възстановяване на новата помощ, произтичаща от разглежданата мярка.

18 Общият съд уважава първото основание в жалбата и отменя спорното решение, без да се произнася по останалите основания в жалбата.

**По жалбата**

*По допустимостта*

Доводи на страните

19 Alouminion счита настоящата жалба за недопустима.

20 DEI припомня, че в първоинстанционното производство Общият съд е уважил молбата му да встъпи в подкрепа на исканията на Комисията. Член 56, втора алинея от Статута на Съда на Европейския съюз обаче предвижда, че встъпилите в първоинстанционното производство страни могат да обжалват, ако решението на Общия съд пряко ги засяга.

21 DEI изтъква, че за да спази спорното решение, е пристъпило към възстановяване на разглежданата държавна помощ заедно с лихвите, по-точно 21 276 766,43 EUR. Тъй като с обжалваното съдебно решение спорното решение е отменено, основанието за възстановяването било отпаднало.

22 DEI твърди, че поради това било възможно да трябва да върне събраната сума и че предвид практиката на Съда то следователно трябвало да се счита за пряко засегнато от обжалваното съдебно решение.

Съображения на Съда

23 Необходимо е да се припомни, че съгласно член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз встъпилите страни, различни от държавите членки и институциите на Съюза, могат да обжалват решение на Общия съд само ако то пряко ги засяга.

24 В това отношение от практиката на Съда следва, че жалбоподател, който е възможно да трябва да възстанови сума, за да изпълни решение на Общия съд, трябва да се счита за пряко засегнат от това решение (вж. в този смисъл по-специално решения от 24 септември 2002 г., Falck и Acciaierie di Bolzano/Комисия, C-74/00 P и C-75/00 P, EU:C:2002:524, т. 46—58 и от 2 октомври 2003 г., International Power и др./NALOO, C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P и C-180/01 P, EU:C:2003:534, т. 52 и 53).

25 В конкретния случай в изпълнение на обжалваното съдебно решение DEI би било длъжно да върне сумата, която е събрало, за да се съобрази със спорното решение, по-точно 21 276 766,43 EUR, която съответства на разликата между неправомерно прилаганата спрямо Aloumínion преференциална тарифа за снабдяване с електричество и нормалната тарифа.

26 Следователно обжалваното съдебно решение може пряко да засегне икономическото положение на DEI съгласно член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз. Ето защо жалбата е допустима.

*По съществото на спора*

27 В подкрепа на жалбата си DEI посочва пет основания.

28 В рамките на първото основание, което се разделя на три части, DEI, подкрепяно от Комисията, твърди, че Общият съд е нарушил член 108, параграф 3 ДФЕС, както и член 1, букви б) и в) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ, L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41).

По първата част от първото основание

– Доводи на страните

29 В рамките на първата част от първото основание DEI, подкрепяно от Комисията, упреква Общия съд, че е постановил, че удължаването на съществуваща помощ не представлява, ipso facto, нова помощ.

30 DEI и Комисията поддържат, че след като в точка 53 от обжалваното съдебно решение е припомнил постоянната практика на Съда, съгласно която удължаването на съществуваща помощ създава нова помощ, различна от удължената, и че промяната на срока на съществуваща помощ трябва да се счита за нова помощ (решения от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет, C-121/10, EU:C:2013:784, т. 59 и цитираната съдебна практика, както и от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет, C-111/10, EU:C:2013:785, т. 58), в точка 54 от обжалваното съдебно решение Общият съд е направил опит да нюансира посочената съдебна практика, като тълкува решения от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) и от 20 май 2010 г., Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291) в смисъл, че само ако схемата за помощи претърпява изменение по същество, трябва да се счита, че тя представлява нова помощ.

31 От решения от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) и от 20 май 2010 г., Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291) обаче не следвало, че удължаването на срока на действие на съществуваща помощ само по себе си не води до предоставянето на нова помощ, и във всеки случай решението от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) не можело да се приложи към настоящия случай.

32 DEI и Комисията посочват, че обстоятелството, че удължаването на срока на действие на съществуваща помощ създава нова помощ, представлява очевидна последица от член 107 ДФЕС и член 108 ДФЕС.

33 Според DEI и Комисията създадената с тези разпоредби система за контрол на държавните помощи предвижда различна процедура в зависимост от обстоятелството дали разглежданата помощ е съществуваща или нова. Ако обаче се признае, че удължаването на съществуваща помощ не представлява ipso facto нова помощ, държава членка можела да избегне тази разлика в процедурата посредством удължаването на тази помощ безсрочно или краткосрочно.

34 DEI и Комисията считат, че по тази причина понятието за „съществуваща помощ“ трябва да се тълкува ограничително, за да не се засегне предвиденото в член 108, параграф 3 ДФЕС задължение за уведомяване и за спиране на действието, което впрочем Съдът е признал в решения от 5 октомври 1994 г., Италия/Комисия (C-47/91, EU:C:1994:358, т. 24—26), и от 21 март 2002 г., Испания/Комисия(C-36/00, EU:C:2002:196, т. 24).

35 Напротив, понятието за нова помощ следвало да се тълкува разширително, тъй като съгласно член 1, буква в) от Регламент № 659/1999 то обхваща „всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ“.

36 DEI и Комисията подчертават освен това, че член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за прилагането на Регламент (ЕО) № 659/1999 (ОВ L 140, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 2, стр. 42, и поправка ОВ L 25, 2005, стр. 74) предвижда, че „за целите на член 1, буква в) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета промяна на съществуваща помощ означава всякакво изменение, различно от промени от чисто формален или административен характер, което не оказва влияние върху оценката на съвместимостта на мярката за помощ с общия пазар“.

37 С оглед на тези обстоятелства и на факта, че оценката от страна на Комисията на съвместимостта на дадена помощ с вътрешния пазар се основава на анализа на икономически данни и на обстоятелства, които са налице на разглеждания пазар към датата на приемане на решението и през срока, през който е предвидено предоставянето на помощта, DEI и Комисията поддържат, че удължаването на срока на действие на дадена помощ не може да се разглежда като изменение „от чисто формален или административен характер“ по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламент № 794/2004, а представлява изменение на съществуваща помощ.

38 Според DEI посочената в точка 53 от обжалваното съдебно решение постоянна практика на Съда следва същата логика.

39 Alouminion счита, че първата част от първото правно основание трябва да бъде отхвърлена.

40 Според него в точка 54 от обжалваното съдебно решение Общият съд обяснява метода на тълкуване, който трябва да се следва, за да се установи дали наистина е налице изменение на съществуваща схема за помощ, и следователно не се е опитал да нюансира постоянната съдебна практика, цитирана в точка 53 от същото решение.

41 Alouminion поддържа, че решението от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) е релевантно в случая, тъй като в него Съдът установява, че разглежданата мярка не е изменила законодателството, с което се създават спорните предимства, както по отношение на тяхното естество, така и по отношение на дейностите на публичната организация, спрямо която те са се прилагали, и приема, че тази мярка не може да се разглежда като създаване или изменение на съществуваща помощ. Същото заключение обаче трябвало да се направи и по настоящото дело, тъй като според Alouminion първото определение за обезпечителни и привременни мерки нито изменило, нито заменило правното и договорното основание за съществуващата помощ.

42 Alouminion изтъква, че Общият съд основателно цитирал решение от 20 май 2010 г., Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), тъй като, макар в точки 46 и 47 от посоченото решение Съдът да е приел, че положенията, при които изменението на законодателната правна уредба води до увеличаване на отпуснатия бюджет на схемата за помощ и до удължаване на нейния срок, представляват незаконни помощи, той обаче е счел, че това не е така при положения, в които законодателната уредба се изменя, но не се влияе върху размера на помощта.

43 Въз основа на това Alouminion прави извода, че предвид посочените решения Общият съд не е допуснал грешка при прилагането на правото, като в точка 55 от обжалваното съдебно решение е приел, че първото определение за обезпечителни и привременни мерки не може да се счита за създаване или изменение на съществуваща помощ.

44 По отношение на довода, че удължаването на съществуваща помощ представлява ipso facto нова помощ, Alouminion посочва, че съдебната практика, на която се позовават DEI и Комисията в тази връзка, не е релевантна в настоящия случай, тъй като тя се отнася до стеснителното тълкуване на понятието „съществуваща помощ“, а не до преценката на понятието „удължаване“.

– Съображения на Съда

45 В самото начало следва да се подчертае, че в рамките на създадената посредством член 107 ДФЕС и член 108 ДФЕС система за контрол на държавните помощи процедурата е различна в зависимост от обстоятелството дали помощите са съществуващи или нови. Докато съгласно член 108, параграф 1 ДФЕС съществуващите помощи могат да бъдат правомерно прилагани, доколкото Комисията не е установила тяхното несъответствие, то член 108, параграф 3 ДФЕС

предвижда, че Комисията следва да бъде уведомявана в разумен срок за плановете за предоставяне на нови помощи или за изменение на съществуващи помощи, като те не могат да бъдат приведени в действие преди процедурата да завърши с окончателно решение (вж. в този смисъл решения от 18 юли 2013 г., P, C-6/12, EU:C:2013:525, т. 36 и цитираната съдебна практика, както и от 19 март 2015 г., OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, т. 35).

46 Освен това е важно да се напомни, от една страна, че съгласно член 1, буква в) от Регламент № 659/1999 за нова помощ трябва да се счита „всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ“.

47 От друга страна, член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 794/2004 предвижда, че „за целите на член 1, буква в) от [Регламент (ЕО) № 659/1999] промяна на съществуваща помощ означава всякакво изменение, различно от промени от чисто формален или административен характер, което не оказва влияние върху оценката на съвместимостта на мярката за помощ с общия пазар“.

48 Освен това от постоянната съдебна практика следва, че понятието „държавна помощ“ отговаря на обективно положение, което се преценява към датата, на която Комисията взема решението си (вж. в този смисъл решения от 10 юли 1986 г., Белгия/Комисия, 234/84, EU:C:1986:302, т. 16, от 11 септември 2003 г., Белгия /Комисия, C-197/99 P, EU:C:2003:444, т. 86 и от 1 юли 2008 г., Chronopost и La Poste/UFEX и др., C-341/06 P и C-342/06 P, EU:C:2008:375, т. 144).

49 Следователно извършваната от Комисията преценка на съвместимостта на дадена помощ с вътрешния пазар се основава върху оценката на икономически данни и обстоятелства, които са налице на разглеждания пазар към датата, на която Комисията взема решението си, като взема предвид по-специално срока, в продължение на който се предвижда предоставянето на посочената помощ. Ето защо срокът на действие на съществуваща помощ е обстоятелство, което е от естество да повлияе върху преценката от страна на Комисията на съвместимостта на тази помощ с общия пазар.

50 При тези условия и както Съдът е приел в решенията от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет (C-121/10, EU:C:2013:784, т. 59) и от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет (C-111/10, EU:C:2013:785, т. 58), удължаването на съществуваща схема за помощи съставлява изменение на съществуваща помощ и следователно съставлява нова помощ съгласно член 1, буква в) от Регламент № 659/1999.

51 Първата част на първото основание следва да се разгледа по същество с оглед на всички изложени съображения.

52 В рамките на тази първа част DEI, подкрепяно от Комисията, по същество упреква Общия съд, че е постановил, че удължаването на съществуваща помощ не съставлява ipso facto нова помощ.

53 DEI и Комисията твърдят, че в точка 54 от обжалваното съдебно решение Общият съд е тълкувал неправилно решения от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) и от 20 май 2010 г., Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), за да нюансира цитираната съдебна практика в точка 53 от същото решение, а именно решения от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет (C-121/10, EU:C:2013:784, т. 59) и от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет (C-111/10, EU:C:2013:785, т. 58).

54 В това отношение следва да се отбележи, че в точка 54 от обжалваното съдебно решение Общият съд се основава, от една страна, на решение от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311), за да постанови, че „за прилагането на член 108, параграфи 1

и 3 ДФЕС възникването на нова схема за помощи или изменението на съществуваща схема за помощи трябва да се преценява с оглед на разпоредбите, в които е предвидена, на техните условия и ограничения“.

55 От друга страна, Общият съд препраща към точки 46 и 47 от решение от 20 май 2010 г., Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291), за да добави, че „[с]амо когато изменението засяга първоначалната схема в нейното същество, се оказва, че тази схема е преобразувана в нова схема за помощи“.

56 Това тълкуване обаче се основава на неправилен прочит на последното решение. Всъщност от посочените точки 46 и 47 следва само, че Съдът е приел, че като е предвидила както увеличаването на отпуснатия бюджет на разглежданата схема за помощ, така и удължаването с две години на срока за прилагането на тази схема, съответната държава членка е създала нова помощ, която е различна от разрешената от Комисията.

57 Следователно, както поддържа DEI, установената съдебна практика с решения от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет(C-121/10, EU:C:2013:784, т. 59) и от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет (C-111/10, EU:C:2013:785, т. 58), съгласно която удължаването на срока на съществуваща помощ създава нова помощ, следва същата логика, както решенията от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) и от 20 май 2010 г., Todaro Nunziatina & C. ( C-138/09, EU:C:2010:291). Следва впрочем да се подчертае, че в своите решения от 4 декември 2013 г. Съдът изрично се позовава на точки 46 и 47 от последното решение.

58 Освен това следва да се отбележи, че в настоящия случай от установените от Общия съд фактически констатации, които са изложени в точки 2—10 от настоящото съдебно решение, следва че договорът от 1960 г. е трябвало да изтече на 31 март 2006 г., освен ако не бъде продължен в съответствие с неговите разпоредби. През м. февруари 2004 г. обаче DEI уведомява AtE за своето намерение да прекрати този договор и считано от 1 април 2006 г., спира да прилага преференциалната тарифа спрямо него. Въпреки това с първото определение за обезпечителни и привременни мерки като привременна мярка се спират последиците от прекратяването, така че през разглеждания период AtE и след него Alouminion са продължили да се ползват от преференциалната тарифа.

59 Следователно, противно на постановеното от Общия съд в точки 55—57 от обжалваното съдебно решение, като възобновява прилагането на преференциалната тарифа през разглеждания период, първото определение за обезпечителни и привременни мерки има за последица промяната на договорените в договора от 1960 г. времеви рамки на посочената тарифа, а следователно и времевите рамки на схемата за помощ, одобрена от Комисията в нейното решение от 23 януари 1992 г. Следователно първото определение за обезпечителни и привременни мерки следва да се разглежда като представляващо изменение на съществуваща помощ.

60 Предвид всички изложени по-горе съображения следва да се констатира, че в точки 54—56 от обжалваното съдебно решение Общият съд е тълкувал и приложил неправилно практиката на Съда, установена с решения от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311) и от 20 май 2010 г., Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291) и потвърдена с решения от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет (C-121/10, EU:C:2013:784, т. 59) и от 4 декември 2013 г., Комисия/Съвет (C-111/10, EU:C:2013:785, т. 58), а също и че като е приел в точка 57 от обжалваното съдебно решение, че първото определение за обезпечителни и привременни мерки не може да се счита за създаване или изменение на помощ по смисъла на член 108, параграф 3 от ДФЕС, Общият съд е допуснал грешка при прилагането на правото.

61 Ето защо първата част от първото основание следва да бъде уважена.

По втората част от първото основание

– Доводи на страните

62 С втората част от първото основание DEI, подкрепяно от Комисията, твърди, че съображенията, изложени от Общият съд в точки 61—68 от обжалваното съдебно решение, са неправилни.

63 На първо място, DEI и Комисията поддържат, че като се позовава в точки 53 и 61—63 от обжалваното съдебно решение на решения от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava и др./Комисия (T-127/99, T-129/99 и T-148/99, EU:T:2002:59) и от 1 юли 2010 г., Италия/Комисия (T-53/08, EU:T:2010:267), за да постанови, че само удължаването на срока на съществуваща помощ посредством законодателна намеса може да има за последица създаването на нова помощ, Общият съд е тълкувал неправилно посочените решения.

64 В това отношение DEI и Комисията напомнят, че след като съгласно постоянната практика на Съда пропуск, който е вменен в отговорност на държава членка, може да има за последица възникването на държавна помощ (решение от 19 март 2013 г., Bouygues и Bouygues Télécom/Комисия и др. и Комисия/France и др., C-399/10 P и C-401/10 P, EU:C:2013:175, т. 100—103), това е така на още по-силно основание в случай на акт, постановен от държавен орган, дори когато не става въпрос за законодателна намеса.

65 На второ място, DEI и Комисията изтъкват, че в точка 63 от обжалваното съдебно решение Общият съд неправилно е разграничил решения от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava и др./Комисия (T-127/99, T-129/99 и T-148/99, EU:T:2002:59) и от 1 юли 2010 г., Италия/Комисия (T-53/08, EU:T:2010:267) от настоящото дело, с мотива че в делата, по които са постановени посочените решения, удължаването на срока на действие на разглежданата помощ не е било автоматично. Всъщност било безспорно, че в настоящия случай удължаването на прилагането на преференциалната тарифа не е било автоматична последица от договора от 1960 г., а е произтекло от първото определение за обезпечителни и привременни мерки.

66 На трето място, DEI и Комисията посочват, че обратно на постановеното от Общия съд в точки 65—67 от обжалваното съдебно решение, от решение от 20 септември 2011 г., Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия (T-394/08, T-408/08, T-453/08 и T-454/08, EU:T:2011:493) не следва, че за да представлява нова помощ, мярка като първото определение за обезпечителни и привременни мерки трябва да изменя правната уредба на съществуващата помощ и следователно да изменя помощта по същество. От посоченото решение всъщност следвало, че дори изменение на съществуваща помощ, което не е по същество, има за последица създаването на нова помощ.

67 Освен това Комисията поддържа, че правното основание за помощта през разглеждания период било първото определение за обезпечителни и привременни мерки и че следователно в точки 64, 67 и 68 от обжалваното съдебно решение Общият съд неправилно приел, че първото определение за обезпечителни и привременни мерки нямало за предмет изменението на правната уредба на договора от 1960 г., а в него като привременна мярка само е направено тълкуване на неговото съдържание.

68 По този начин Общият съд счел, че само посоченият договор пораждал правни последици. Според Комисията обаче, с определенията за привременни и обезпечителни мерки не се прави привременно тълкуване и решаване на спорове, а те пораждат самостоятелни правни последици, като признават съществуващи права и задължения и пораждат нови права и нови задължения. Националният съд можел по-специално да постанови привременни и обезпечителни мерки, когато, от една страна, е необходимо обезпечаването на право или уреждането на дадено положение и от друга страна, е налице неотложност или необходимост

да се предотврати непосредствена опасност. Следователно тези мерки можели да имат за цел обезпечаването на дадено право, което е свързано с главния иск, но което не е непременно същото право като правото, за което се търси постоянна защита по съдебен ред посредством главния иск.

69 Aloumínion счита, че първото определение за обезпечителни и привременни мерки не е изменило нито първоначалната национална правна уредба, нито законодателната уредба на преференциалната тарифа и че следователно втората част от първото основание трябва да бъде отхвърлена.

70 На първо място Aloumínion сочи, че DEI неправилно се позовава на решение от 20 септември 2011 г., Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия (T-394/08, T-408/08, T-453/08 и T-454/08, EU:T:2011:493) в подкрепа на твърдението си, че дори изменение на съществуваща помощ, което не е по същество, води до създаването на нова помощ. Всъщност от текста на италиански език на посоченото решение следвало, че такова изменение само „може“ да доведе до създаването на нова помощ.

71 По-нататък Aloumínion поддържа, че от решения от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava/Комисия (T-168/99, EU:T:2002:60) и от 1 юли 2010 г., Италия/Комисия (T-53/08, EU:T:2010:267) следва, че Общият съд е постановил, че помощите, разглеждани по делата, по които са постановени посочените решения, представлявали нови помощи поради наличието на законодателна намеса.

72 В заключение Aloumínion счита, че цитираната от DEI съдебна практика, съгласно която дори вменен в отговорност на държава членка пропуск може да има за последица възникването на помощ, не е релевантна в настоящия случай

– Съображения на Съда

73 На първо място, по отношение на точки 61—64 от обжалваното съдебно решение най-напред следва да се отбележи, че в точка 63 от посоченото съдебно решение Общият съд указва, че в делата, по които са постановени решения от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava и др./Комисия (T-127/99, T-129/99 и T-148/99, EU:T:2002:59) и от 1 юли 2010 г., Италия/Комисия (T-53/08, EU:T:2010:267), е счетено, че разглежданите удължавания не съставляват нови помощи „само защото посочените удължавания на срока на действие, които изобщо не са автоматични, налагат законодателна намеса, за да се измени първоначално установеното предимство“.

74 Макар обаче от изложението на фактическите обстоятелства в точки 1—9 от решение от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava и др./Комисия (T-127/99, T-129/99 и T-148/99, EU:T:2002:59) и в точки 1—11 от решение от 1 юли 2010 г., Италия/Комисия (T-53/08, EU:T:2010:267), да е видно, че въпросните удължавания са последица от законодателна намеса, се налага изводът, че няма никакви данни, които сочат, че въз основа на това обстоятелство Общият съд е приел в посочените решения, че въпросните удължавания представляват нови помощи.

75 Всъщност по-специално от точки 174 и 175 от решение от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava и др./Комисия (T-127/99, T-129/99 и T-148/99, EU:T:2002:59), следва, че разглежданата помощ е била предоставена въз основа на правен акт, т.е. законодателна мярка, приета по времето, когато Кралство Испания вече е било държава членка, и че макар предвиденото в този правен акт предимство да представлява само удължаването на предходна мярка, въпреки това поради изменението на срока на въпросната помощ тя е трябвало да се счита за нова помощ. Следователно въпросните удължавания са били счетени за нови помощи не защото са последица от законодателна намеса, а поради своите последици.

76 На второ място, в точки 63 и 64 от обжалваното съдебно решение Общият съд е разграничил решенията от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava и др./Комисия (T-127/99, T-129/99 и T-148/99, EU:T:2002:59) и от 1 юли 2010 г., Италия/Комисия (T-53/08, EU:T:2010:267) от настоящото дело, на основание че в делата, по които са постановени посочените решения, удължаването на срока на действие на въпросната помощ не е било автоматично.

77 Следва обаче да се подчертае, че от установените от Общия съд и изложени в точки 8—10 от настоящото решение фактически обстоятелства ясно следва, че в настоящия случай удължаването на срока на прилагане на преференциалната тарифа не е било автоматична последица от договора от 1960 г., а е произтекло от първото определение за обезпечителни и привременни мерки.

78 Следователно изложените в точки 61—64 от обжалваното съдебно решение съображения се основават на неправилното тълкуване и прилагане на решенията от 6 март 2002 г., Diputación Foral de Álava и др./Комисия (T-127/99, T-129/99 и T-148/99, EU:T:2002:59), и от 1 юли 2010 г., Италия/Комисия (T-53/08, EU:T:2010:267).

79 На второ място, що се отнася до точки 65—68 от обжалваното съдебно решение, е необходимо да се отбележи, че в точки 65 и 66 от него Общият съд посочва, че в решение от 20 септември 2011 г., Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия (T-394/08, T-408/08, T-453/08 и T-454/08, EU:T:2011:493) той безспорно е приел, че помощите, отпуснати на съществено различно правно основание от одобрената с решението за одобряване схема, трябва да се разглеждат като нови помощи, но по делото, по което е постановено посоченото решение, първоначалната помощ е одобрена от Комисията, а новата помощ е отпусната с нов нормативен акт, противоречащ на решението за одобрение на Комисията.

80 По-нататък, след като в точка 67 от обжалваното съдебно решение подчертава, че първото определение за обезпечителни и привременни мерки няма за предмет изменението на правната уредба на преференциалната тарифа в сравнение с одобрената от Комисията, в точка 68 от посоченото решение Общият съд е заключил, че правно основание за разглежданата помощ не е първото определение за обезпечителни и привременни мерки, а договорът от 1960 г. и приложимото национално право съгласно направеното в първото определение за обезпечителни и привременни мерки привременно тълкуване.

81 В това отношение следва да се констатира, че доколкото от точка 59 от настоящото съдебно решение следва, че тъй като е удължило прилагането на преференциалната тарифа през разглеждания период, първото определение за обезпечителни и привременни мерки има за последица изменението на времевите рамки на договора от 1960 г. и следователно на времевите рамки на преференциалната тарифа, описани в точка 4 от настоящото решение, правното основание на помощта през разглеждания период е било първото определение за обезпечителни и привременни мерки.

82 Следователно точки 67 и 68 от обжалваното съдебно решение са засегнати от грешка при прилагането на правото.

83 Ето защо и втората част от първото основание трябва да бъде уважена.

По третата част от първото основание

– Доводи на страните

84 С третата част от първото изтъкнато от него основание DEI поддържа, че Общият съд е допуснал грешка при прилагането на правото, като постановил в точка 58 от обжалваното съдебно решение, че съдебен акт, постановен от национална юрисдикция в обезпечително производство, не може да има за последица предоставянето на държавна помощ.

85 В това отношение DEI напомня, че от постоянната практика на Съда следва, че националните юрисдикции са компетентни да приемат привременни мерки, за да предотвратят нарушаването на конкуренцията, което е последица от отпускането на помощ в нарушение на предвиденото в член 108, параграф 3 ДФЕС задължение за спиране на действието на мярката, и че следователно решенията на националните юрисдикции, които приемат такива мерки, са част от механизма за превантивен контрол върху държавните помощи.

86 Според DEI от това следва, че всяка национална юрисдикция, в това число и произнасящата се в обезпечително производство, е длъжна да провери дали наложена от нея мярка може да породи последици, които могат да доведат до нейната несъвместимост с вътрешния пазар, тъй като тя води до предоставянето на незаконосъобразно конкурентно предимство за в бъдеще.

87 В конкретния случай това означавало, че привременната преценка, извършена от националния съдия в първото определение за обезпечителни и привременни мерки по отношение на прекратяването на договора от 1960 г., не може да отстрани окончателно несигурността относно правното естество и последиците от прилагането на преференциалната тарифа след изтичането на първоначалния период на нейното действие, както и че посоченото определение трябвало да бъде подложено на предвидения в член 108, параграф 3 ДФЕС предварителен контрол.

88 Подобно на DEI Комисията счита, че обстоятелството, че нова помощ е създадена с определение на национална юрисдикция за обезпечителни и привременни мерки, не е релевантно за преценката на съвместимостта на тази помощ с вътрешния пазар.

89 Според Комисията заключение в обратния смисъл би довело до субективно тълкуване на понятието за помощ в зависимост от инстанцията, която приема мярката за нейното въвеждане, и следователно би противоречало на практиката на Съда, и по-специално на решение от 8 декември 2011 г., France Télécom/Комисия (C-81/10 P, EU:C:2011:811, т. 17 и цитираната съдебна практика), в което се приема, че понятието за държавна помощ е от правно естество и трябва да се тълкува въз основа на обективни обстоятелства и в зависимост от последиците от тази помощ.

90 Комисията добавя, че доводът на DEI, че националната юрисдикция е длъжна в рамките на обезпечително производство да уведоми Комисията и да подложи на превантивен контрол от нейна страна всяка мярка, която създава нова помощ или изменя съществуваща помощ, се подкрепя от решение от 18 юли 2007 г., Lucchini (C-119/05, EU:C:2007:434, т. 59—63), от което следва, че изключителната компетентност на Комисията и предимството на правото на Съюза задължават националната юрисдикция да не прилага национална разпоредба, когато нейното прилагане би било пречка за възстановяването на държавната помощ.

91 Комисията посочва също и че съгласно точка 58 от нейното Известие относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища (ОВ C 85, 2009 г., стр. 1), в случаите, в които съществува риск неправомерната помощ да бъде изплатена в хода на производство пред национален съд, вследствие на задължението си да предотвратява

нарушения на член 108, параграф 3 ДФЕС националният съд може да е длъжен да се произнесе в обезпечително производство с определение, за да предотврати неправомерното изплащане на помощ, докато се произнесе по съществото на спора. От това тя прави извода, че най-логично е самата национална юрисдикция да не може да създава такива помощи.

92 Alouminion счита, че третата част от първото основание почива на неправилно тълкуване на обжалваното съдебно решение и следователно трябва да се отхвърли.

93 Alouminion поддържа, че всъщност в точка 58 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че първото определение за обезпечителни и привременни мерки няма за последица предоставянето на ново предимство, което е различно от съществуващата помощ. Следователно Общият съд не бил изключил случая, в който държавна помощ е предоставена посредством решение на национална юрисдикция, предоставящо ново предимство, което е различно от съществуваща помощ, а само е заключил, че настоящият случай не бил такъв.

94 Във всички случаи Alouminion изтъква, от една страна, че точка 58 от обжалваното съдебно решение е излишна, доколкото тя потвърждава a contrario съображенията, изложени в точки 55—57 от посоченото решение, и от друга страна, че преценката от страна на Общия съд на съдържанието на първото определение за обезпечителни и привременни мерки представлява преценка от фактическа страна, която не подлежи на контрол от страна на Съда в производството по обжалване.

– Съображения на Съда

95 В самото начало е важно да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика прилагането на системата за контрол на държавните помощи е задължение, от една страна, на Комисията и от друга, на националните юрисдикции, като те изпълняват задачи, които взаимно се допълват и са различни (решения от 9 август 1994 г., Namur-Les assurances du crédit, C-44/93, EU:C:1994:311, т. 14, от 21 ноември 2013 г., Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, т. 27 и цитираната съдебна практика, както и от 19 март 2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, т. 36).

96 Всъщност националните юрисдикции не са компетентни да се произнасят по съвместимостта на дадена държавна помощ с вътрешния пазар, тъй като този контрол е от изключителната компетентност на Комисията (вж. в този смисъл решения от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, т. 27, от 18 юли 2013 г., P, C-6/12, EU:C:2013:525, т. 38 и цитираната съдебна практика, както и от 19 март 2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, т. 37).

97 До окончателното решение на Комисията обаче националните юрисдикции следят за опазването на правата на правните субекти в случай на нарушение на предвиденото в член 108, параграф 3 ДФЕС задължение за предварително уведомяване на Комисията (решения от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, т. 27 и цитираната съдебна практика, от 18 юли 2013 г., P, C-6/12, EU:C:2013:525, т. 39 и от 21 ноември 2013 г., Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, т. 28).

98 За тази цел националните юрисдикции могат да бъдат сезирани със спорове, в производствата по които са длъжни да тълкуват и да прилагат понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 ДФЕС, по-специално за да определят дали по отношение на мярка, въведена, без да е взета предвид процедурата за предварителен контрол по член 108, параграф 3 ДФЕС, следва да бъде приложена тази процедура (решения от 18 юли 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, т. 50 и цитираната съдебна практика, както и от 18 юли 2013 г., P, C-6/12, EU:C:2013:525, т. 38).

99 Ако националните юрисдикции стигнат до извода, че съответната мярка действително е трябвало да бъде съобщена на Комисията, те трябва да проверят дали въпросната държава членка е изпълнила това задължение, и ако това не е така — да обявят посочената мярка за неправомерна (решение от 19 март 2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, т. 68).

100 Всъщност те трябва да отчетат всички последици от нарушението на член 108, параграф 3 ДФЕС в съответствие с тяхното национално право както по отношение на действителността на актовете по привеждането в действие на мерките за помощ, така и на възстановяването на финансовите помощи, отпуснати в нарушение на тази разпоредба (решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, т. 29 и цитираната съдебна практика).

101 По-специално националните юрисдикции са компетентни да приемат привременни мерки, за да предотвратят нарушаването на конкуренцията, което е последица от отпускането на помощ в нарушение на предвиденото в член 108, параграф 3 ДФЕС задължение за спиране на действието на мярката (вж. решения от 21 ноември 1991 г., Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires и Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, C-354/90, EU:C:1991:440, т. 11, от 11 юли 1996, SFEI и др., C-39/94, EU:C:1996:285, т. 39, 40 и 53 и от 21 ноември 2013 г., Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, т. 34). Както е предвидено в точка 58 от Известие на Комисията относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища (ОВ C 85, 2009 г., стр. 1), в случаите, в които съществува риск от осъществяване на плащания по неправомерни помощи в хода на производство пред национален съд, вследствие на задължението си да предотвратява нарушения на член 108, параграф 3 от ДФЕС националният съд може да е длъжен да се произнесе в обезпечително производство с определение, за да предотврати неправомерното изплащане на помощ, докато се произнесе по съществото на спора.

102 С оглед на всички изложени съображения следва да се разгледа по същество третата част от първото основание, в рамките на която DEI упреква Общия съд, че в точка 58 от обжалваното съдебно решение е приел, че съдебен акт, постановен от национална юрисдикция в обезпечително производство, не може да има за последица предоставянето на държавна помощ.

103 В това отношение е важно да се отбележи, че в точка 58 от обжалваното съдебно решение Общият съд е постановил, че да се приеме, че първото определение за обезпечителни и привременни мерки представлява създаване или изменение на помощ по смисъла на член 108, параграф 3 ДФЕС, „би означавало де факто и де юре, че националната юрисдикция, която се произнася по обезпечително производство по спор относно договор като този в разглеждания случай, е принудена да уведоми Комисията и да представи за превантивен контрол от нейна страна не само новата помощ или измененията на съществуващи помощи, отпуснати на предприятие, получаващо съществуваща помощ, но и всички мерки, които засягат тълкуването и изпълнението на посочения договор, които могат да имат въздействие върху функционирането на вътрешния пазар, върху конкуренцията или просто върху действителното времетраене на помощ за даден период, която помощ по принцип продължава да съществува, при положение че Комисията не е приела решение за разрешаване или за несъвместимост“.

104 Така в точка 58 от обжалваното съдебно решение Общият съд е направил разграничение между „новата помощ и измененията на съществуващи помощи“ и мерките, които засягат тълкуването и изпълнението на договор, одобрен от Комисията като държавна помощ, която е съвместима с вътрешния пазар, с други думи, мерки като първото определение за обезпечителни и привременни мерки, и прави извода, че спрямо националния съд, който се произнася в обезпечително производство, не се прилагат задълженията, които по правило имат националните юрисдикции съгласно член 107 ДФЕС и член 108 ДФЕС.

105 Следва обаче да се припомни, че прилагането на разпоредбите на Съюза в областта на държавните помощи се основава на задължението за лоялно сътрудничество между националните юрисдикции, от една страна, и Комисията и юрисдикциите на Съюза, от друга, като в рамките на това сътрудничество всички те действат в рамките на възложените им в Договора за функционирането на ЕС задачи. Както следва от член 4, параграф 3 ДЕС, в рамките на това сътрудничество националните юрисдикции трябва да вземат всички общи или специални мерки, които да гарантират изпълнението на произтичащите от правото на Съюза задължения, и да се въздържат да приемат мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Договора. Така националните юрисдикции трябва по-специално да се въздържат от приемането на решения, които са в противоречие с решение на Комисията (решение от 21 ноември 2013 г., Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, т. 41).

106 Освен това в точки 46 и 47 от решение от 18 юли 2013 г., P (C-6/12, EU:C:2013:525) Съдът е приел, че националните юрисдикции следва да проверят дали редът за прилагане на схемата за помощ не е бил изменен, и ако бъде установено, че в резултат на евентуални изменения е бил разширен обхватът на схемата, може да се наложи да се провери дали става въпрос за нова помощ, като последицата от това ще бъде приложимостта на процедурата по уведомяване, предвидена в член 108, параграф 3 ДФЕС.

107 Следователно е необходимо да се констатира, че Общият съд е допуснал грешка при прилагането на правото, като в точка 58 от обжалваното съдебно решение е постановил, че тъй като се произнася в обезпечително производство, национална юрисдикция, сезирана със спор относно договор, не е длъжна да уведоми Комисията съгласно член 108, параграф 3 ДФЕС за „всички мерки, които засягат тълкуването и изпълнението на посочения договор, които могат да имат въздействие върху функционирането на вътрешния пазар, върху конкуренцията или просто върху действителното времетраене на помощ за даден период, която помощ по принцип продължава да съществува“.

108 Всъщност, ако на националните юрисдикции, които се произнасят в обезпечителни производства, се признае възможността да се отклонят от задълженията, които имат в рамките на установения с член 107 ДФЕС и член 108 ДФЕС контрол на държавните помощи, последицата би била неспазване от страна на посочените юрисдикции на границите на собствената им компетентност, чиято цел е да се осигури спазването на правото на Съюза относно държавните помощи, както и нарушаването на задължението за лоялно сътрудничество с институциите на Съюза, припомнено в точка 105 от настоящото решение, и следователно безспорно би се накърнило полезното действие на посочените разпоредби.

109 Следователно третата част от първото основание трябва да бъде уважена.

110 При тези условия първото основание следва да бъде изцяло уважено и без да е необходимо да се разглеждат останалите основания, обжалваното съдебно решение следва да бъде отменено.

**По връщането на делото за ново разглеждане на Общия съд**

111 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в случай на отмяна на решението на Общия съд Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Общия съд за постановяване на решение.

112 Тъй като в случая Общият съд е разгледал само едно от посочените от страните основания, Съдът счита, че фазата на производството по настоящия спор не позволява да се постанови окончателно решение по делото. Ето защо делото следва да се върне на Общия съд за ново разглеждане.

**По съдебните разноски**

113 Тъй като делото се връща на Общия съд за ново разглеждане, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски, свързани с настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (десети състав) реши:

**1) Отменя решение на Общия съд на Европейския съюз от 8 октомври 2014 г., Alouminion/Комисия (T-542/11, EU:T:2014:859).**

**2) Връща дело T-542/11 на Общия съд на Европейския съюз за ново разглеждане.**

**3) Съдът не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи